

ادبیات عمومی و محبوسه

هفته‌لق سیاسی ، ادبی ، علمی غزته‌در

جلد : ۳

سنه : ۲ ۶ ربیع الاخر ۱۳۳۶ جمعه ایرتی ۱۹ کانون ثانی ۱۹۱۸ نوسرو ۲۰ — ۵۱

ایران و بیانیته ادبیات و اثری

پایتخت خلافت ، شامدن بغداده انتقال ایتسه‌یدی ، عربك شیعه قديمه‌سی پایداری اوله‌جق ، ویا کندی استعداد جلیسی داخلنده دوام و تکامل ایده‌بیله‌جکی ایدی ؟.. ظن ایتیم . و او یله ظن ایدیورم که بوسفرده ملاذمدلرینی یونان ، روم ، بیزانس مدنیتلرینک انقاضندن وجوده‌کثیره‌جکوردی . حتی یونان قديمك فلسفه‌سی ، مأمون دورندن بؤکونه قدر وجدان اسلامك برحاکم متحکمی بولنیور . اقوام محکومه‌یی رام ایتک ، حتی رام ایتک دکل ، اوکا رام اولماق ایچون یالکیز غلبه سیغیه کفایت ایتز ، غالبیت تمدنیه‌ده لازمدیر . تاریخده هیچ برقوم مستولی کور یله‌مزکه ضبط ایتدیکی ، ییقديغی ، یاقديغی یرلرده کندیته متفوق بر جمعیت متمدنیه تصادف ایدنجه اونک ، آز چوق ، محکوم مآثری اولماسون . ایشه عربك عجمله تصادم واختلاطندنده بونتیجه حاصل اولدی .

اسلامك اك بيوك حکماسی ایرانك عرق نیچیندن ظهور ایدیوردی . واقعا بونلر عربجه یازدیله فقط عجمجه دوشوندیلر . عجم کوز یله کوردکلرینی ، عجم قلیله طویدقلرینی عرب لسانیه افاده ایدیورلردی . هرشیدن زیاده ادبیاتیه مباهی بولنان وفلاسفه یونانك آثارینی اخذ ایدرکن یونان قديمك اشعارینی کندی شعرلرینک فوقنده تصور ایده‌مدیکی ایچون اقتباس وترجه ایتکده امال وغفلت ایتش اولان عرب ، عجمك لسان ساقطی هنوز طوغرولمه‌دن کوردی که کندی شعرنده ممتنع‌التظیر و بی‌نظیر ظن ایتدیکی شعرنده فرس قديمك روح شائق ترنم‌ساز اولیور .

بيك تاريخندن صوکره کلن شعرانك اك بيوکلرندن اولان شوکت بخارینک شوکوزل بیقی بوسطرلری بازارکن‌ده خاطر مه‌کلدی . زواللی شهزاده در بدر دیرکه :

زان برق بی‌نمود جهان لاله زار شد

کشن پراز کل است و بهار از میان کم است .

أوت ، بر بهار غائبك آب و تاب فیاضی عربك کلزار اشعارنده یکی لاله‌لر و یکی کلزار ابداع ایدیوردی . عربله عجمك اختلاطندن صوکره ایکی قوم اراسنده متوالی بر مبادله الفاظ وافکار اولدی . عرب عجمه کلمات ، عجمده عربیه معنی اعاره ایدیوردی . و بوسایه‌ده هم اسکی عربك ، هم ایران قديمك روخنده بر مجدد ، برحالت خصوصیه حاصل اولدی .

دها آچیق کوره بیلیر ؛ صنعتکارک خصوصی حیاتی رؤیته مراق ایدیورم ؛ سرگذشتی آره سنده بلکه حسلینه انتقال ایچون بر چاره بولنه بیلیر ؛ لکن آثاری آتی به ذی نفوذ شخصیتلرک ایزلرنده بیه اکثریا واضح ، بوتون سیایی ترسیمه کافی انطباع آزدرد ؛ تاریخلری ، علی العاده شعرا تذکره لرنده کی ترجمه احوالی امال اینجه حکم ؛ فقط شاعری دها زیاده متبیج اعصابیه تماشایه وثیقہ آرامق ایسته یورم ؛ کندی خیاللری آرائیه صادق قاله جفم ؛ عینا تحلیل اشتیاقیه بعض افاده لر ، نظمی اثره تحویله بکزمه جک . ادبیات تاریخی تشکیله یاردیم ایتک اوزره صنعتکارلرک مزاجی ، فلسفی ذوقیه محاط بر عالم تحریری قدر فائده لی غایه اوله ماز ؛ حکایه و دیوانلری بومله تقرب ایچون اوقودم ؛ اثرلرک هوای نسیمینده متحسین دقیقلر کچیرمک ایسته دم ؛ برده شیمدی به قدر معتبر اصول خارجنده یوقاج تجربه عرض ایدم حکم ...!

سلیماه سوکت

(آتی) رفیق مزدن :

ادبیات

(هپ سنده در)

ناظمی : فیلسوف رضا نوفی

و محترم جلال نوری بک افندی ...! سزه تقدیم ایتدیکم بومنظومه بی برچوق دوستلرم بنده کزدن ایسته مشاردی . آنجیق بو سوک زمانلرده برقصورسز تسخه سی بوله بیلدم . هر حالده بونک اسلوبی موضوعنه مطابق و بک خصوصی در . ناطق اولدوغی فکرلره کمنجه تماماً صوفیانه در ؛ و برچوق و مئنداشلر ایچون بنده کزدن برهدیه قلم اولسون ده یازمشدر . تصوفده اک بیوک سر ، هر حقیقتی ، هر شیئی انسانده کورمک ؛ انسانده بولق در . بوده وجدان بشره بر قدسیت و بر حیثیت لاهوتیه اسناد ایتکه واریر . حامدک دیدیکی کبی : وجداندر اک بیوک حقیقت ، هپ اونده بیوک کوچوک حقیقت اعتقادینه طایانیر . اونک ایچون صوفیه حق تعالی بی وجدانده آرارلر ، اوراده بیلیرلر ؛ اوراده بولورلر . ایشته بومنظومه او سره ایما ایدر .

کل درویش ؛ بری کل ! . یابانه کیمه ...!
هر نه آریورسهک ، اینان سنده در .
نفسکه بهوده اذیت ایتمه ،
کعبه ایسه مقصودک رحمن سنده در .

چوللرده طولاشوب سرا به باقمه ...!
الله الله ! . ده یوب سحابه باقمه !
طالب حق ایسهک کتابه باقمه ،
اوقومق بیلیرسهک قرآن سنده در .

علمکله بر قیلی قیرقه یارارسک ؛
 اطرافکله باقوب کیمی آراسک ؟..
 کوردووک رؤیاده ساده سن وارسک ؛
 بوتهی قبهیی قوران سندهدر .

قیلی قیرق یارمه یه عرفاندر دیمه !
 اوکا یخشی ، بکا یماندر دیمه !..
 شوکا کرچک ، بوکا یالاندر دیمه ،
 برینک اصلی یوق ، یالان سندهدر .

آیری معنا ویرمه کفر ایله دینه ؛
 واروب کله شاشقین ، شک ویقینه .
 عارفهک آکام اول سر مینه :
 وسوسهک کفردر ؛ ایمان سندهدر .

کیر کوکل شهرینه طولاش برکرم ؛
 قیاس ایت ، نه ایمش ؟. کونشله ذرم !..
 یالکز سن قادرسک خیر ایله شره ،
 شره مائل ایسهک ؛ شیطان سندهدر .

جلوه ایتسین دیرسهک کالیله حق ،
 چیقوب بئلککدن ، برکندینه باق !..
 (انا الحق) سوزینی دیلکدن براق ،
 لافه قولاق ویرمه !. عرفان سندهدر .

نفسکی اولا چیقار آرمدن ،
 بر رنکه بویامه ، آقدن ، قارمدن .
 کوکلده برق اوربور نوری یاردان ،
 ظلمتده طولاشمه ؛ یزدان سندهدر .

ایشیتدم : باباسز براوغولمش سڭ !
 هم جتده طوغمش ، هم قوغولمش سڭ !
 بونجه خلق ایچنده نه بوغولمش سڭ ؟
 اللهه کوچمه !.. عصیان سنده در .

غیریدن آرایوب دردینه چاره ،
 نه وارلق ویریرسڭ مور ایله ماره ؟ !
 جتدن چیقدکسه ، بهی آواره !
 حوایی آلداتان ییلان سنده در .

شانك پك عالی در ؛ نه وار پست ایسهك ؟ !
 هرشیئه طاپارسڭ بت پرست ایسهك .
 باده عشق ایله اکر مست ایسهك ،
 کندینه کل عاشق !.. جانان سنده در .

جاهل ، مظاهره حق دیه باقار ؛ [۱]
 هرکوشه باشنده بر قندیل یاقار .
 بوسیل حوادث طورمایوب آقار ،
 الی الابد باقی قالان سنده در .

منبعی سنده در فیض حیاتك ،
 کلوب کیدن جانلر ، هپ نفحاتك . [۲]
 حیرتده بوغوله ، بوکائناتك
 هپسی بر قهردر ؛ عمان سنده در .

[۱] بعض محترم دوستلرم بومصراعك معناسنه تعریض ایتدیلر،
 حال بوکه سویلیدیکم یا کلش دکلدر. سؤالرینه یاقینده جواب ویره جکم.
 [۲] یعنی هپ سڭ نفحه لرك در .

هر شينك وارلنى سنك اوز كدر .
 كندىنى چوق كورن كندى كوز كدر .
 بوملكه حكيم ايدن سنك سوز كدر ،
 قالبك كرسى در ؛ سلطان سنده در .

هې رضا طاقت يوق حقى انكاره :
 سن محرم ايمش سىك ديدار ياره .
 شيمدى آگاه اولدم سر اسراره :
 عالمى يارادان وجدان سنده در .

آرناوود كويى - ۱ نيسان ۱۳۳۳

مشاپات

ژاپون ياده بعض عقیده لر

— بر معبدى زيارت مناسبتيه —

محررى : سامى زاده شرايا

طوكيوده ايكن هر نه زمان [چو - اورجى] معبدىنك كائن اولدوغى جاده دن كچسهم نظرلرم ،
 اوزونجه بر قارطونه ايرى حرفلره يازلمش شو اعلان اوزرينه بلا اختيار تمرکز ايدر قاليردى : « هر
 آيك سكزنجى ، اون سكزنجى ويكرمى سكزنجى كونلرى بوراده دينى موعظه لر ايراد ايديلير . . »
 بر اجنبى نك بوموعظه لر دن برنده اثبات وجود ايتكلكى هيچ بر محذورى داعى اولاميه جغنى
 بعد التحقيق انگيزجه يه آشنا اولان ژاپون آرقداشمله آيك سكزنده سامعين ميانه داخل اولدق .
 بشوش چهره لى بر ژاپون بزي اغراز واكرام ايله موقع مخصوصمه كوتوردى . بوراسى ، بويوچك
 براودا ايدى . اودانك واعظه تخصيص اولونان قسمنده اوزرى غايت لطيف ، اولدجه صنعتكارانه
 ايشلمش رسملره مزين ايكدن معمول براورتوايله مستور يوكسكجه بر ماصه بولونيوردى . ماصه نك
 اوستنده كوچوك برچينغراق ، كتب مقدسه حفظه مخصوص ظريف صندوق ، و ، اسكى چين پورسولندن
 معمول بر بخوردانلق واردى . ماصه نك اوكنه چرچوه ايچنده معلق بردا وول ، و آرقه سنده يوكسك
 آرقه لى بر قولتوق صنداليه سى وضع اولونمشدى . حضارك اكثريتتى قادينلر ، راهبه لر ، اصناف و بر
 قاچ دانه ده چوچق تشكيل ايدنيوردى . يالكن بر قادين كوردم كه نسبة يوكسكجه بر عائليه منسوب